

ОБЩИНА БРАЦИГОВО

АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТНОСНО ПОДКРЕПАТА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

I. ОБЩИ ДАННИ

1. Население към 31.12.2021 г. (в регистрите на служба ГРАО)

Население на общината	Постоянен адрес	Настоящ адрес
1.1. Население на общината (общо)	9058	8870
1.2. Момчета до 19 г.	144	144
1.3. Момичета до 19 г.	145	145

2. Брой деца и ученици по възрастови групи към 31.12.2021 г. (в регистрите на служба ГРАО)

2. Общ брой деца	
2.1. Деца от 0 до 7 г. включително	231
2.2. Деца и ученици от 8 до 14 г. включително	244
2.3. Деца и ученици от 15 до 19 г. включително	144

3. Данни за мрежата от училища и детски градини

№	Име на училището /ДГ	Местополо- -жение	Вид	Брой деца / ученици	Налични специфични ресурси, които могат да бъдат оползотворени за подкрепа за личностно развитие
Училища					
1	НУ „Васил Петлешков“	Брацигово	общинско	95	да
2	СУ „Народни будители“	Брацигово	общинско	135	да
3	ОУ „Христо Ботев“	Бяга	общинско	39	не
4	ОУ „Христо Ботев“	Исперихово	общинско	104	не
Детски градини					
1	ДГ „Здравец“	Брацигово	общинска	108	да
2	ДГ „Вълшебство“	Козарско	общинска	30	да
3	ДГ „Пъстро хвърчило“	Бяга	общинска	37	да
4	ДГ „Слънце“	Исперихово	общинска	86	не

Коментари, пояснения: Протичащите демографски процеси на територията на община Брацигово следват общо неблагоприятните тенденции, характерни за голяма част от територията на България. Общината се характеризира с:

- Намаляване населението в областта;
- Намалена раждаемост;
- Отрицателен естествен и механичен прираст;
- Ускорено застаряване на населението - увеличаване дела на хората в над трудоспособна възраст за сметка на тези във възрастовите групи 0-14 г. /под трудоспособна / и 15-64 г./ в трудоспособна възраст/;
- Висока безработица и дефицита на квалифицирана работна сила;
- Миграция към големите градове в страната и в чужбина;
- Обезлюдяване на населените места;

4. Данни за деца от специализираните институции за предоставяне на социални услуги и на децата, на които се предоставят социални услуги в общността или социални услуги от резидентен тип

Институция /социални услуги	Общ брой на настанените /ползващите социални услуги	Данни за включването в образование		Брой настанени деца /лица, невключени в образование -
		Училище	Брой деца	

	деца	/ДГ	/ученици	причини
Преходно жилище	4	1	4	
ЦОП	28	2	28	
ДЦДМУ	12	2	12	
Наблюдавано жилище	2			2
ЦНСТ	13		13	
ЦНСТ -2	8		8	
ЦРДУ	15		15	

II. ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ЗА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Данни за деца и ученици, посещаващи детски градини и училища към 15.09.2022 г. (документацията на отдел "Образование" на общинската администрация)

1.1. Деца в детски градини /без подлежащи на задължително предучилищно образование/	48
1.2. Деца, подлежащи на задължително предучилищно образование /ПГ в детска градина или училище/	193
1.3. Ученици в общински и държавни училища / 1- 4 клас/	169
1.4. Ученици в общински и държавни училища / 5- 7 клас/	142
1.5. Деца в общински и държавни училища /8-12 клас/	63
ОБЩ БРОЙ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ, ВКЛЮЧЕНИ В СИСТЕМАТА НА ПУО НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА:	

5. Данни за обхват и посещаемост на децата и учениците – за уч. 2022 / 2023 г.

Брой необхванати 5 –годишни и 6 –годишни деца на територията на общината	
Брой деца в задължителна училищна възраст, необхванати в системата на училищното образование	0
Брой деца и ученици, нередовно посещаващи ДГ /училище	7
Брой ученици, отпаднали от системата на училищното образование	2

6. Данни за включването на децата и учениците във форми за развитие на интересите и потребностите

Ученици, включени в ЦОУД за уч. 2022 / 2023 г.		Ученици, включени в училищни форми за развитие на интересите		Ученици, включени във форми за развитие на интересите по проекти към МОН и др.		Брой ученици, включени в извънучилищни форми за развитие на интересите	
Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици
9	185	5	60	7	75	5	74

4. Данни за деца и ученици в риск_ в документацията на училищата /ДГ, ДСП, ОЗД, МКБППМН; отдел "Образование", РЗИ, РУО, ГРАО, Областни съвети по наркотични вещества, РПУ и др. за уч. 2022/ 2023 г. ,

4.1 Деца без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени, в т.ч с родители в чужбина	9
4.2 Деца, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му	1
4.3 Деца в опасност от увреждане на физическото, психическото, моралното, интелектуалното и социалното развитие	0
4.4 Деца, извършили насилие	0

5. Данни за деца и ученици със специални образователни потребности – данни за уч. 2022 / 2023 г.

5.1 Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в детски градини по чл. 35 и в училищата по чл. 38 от Закона за предучилищното и училищното образование	Брой деца/ученици, подкрепяни от РЦППО- Брой деца/ученици, подкрепяни от ПУ-
---	---

	Брой деца/ ученици подкрепяни по проекти и програми
От общия брой по т.5.1 – с ресурсно подпомагане от РЦПППО	32
5.2. Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в специални училища	1
5.3 Деца и ученици със сензорни увреждания	0
5.4 Деца и ученици с множество увреждания	1
5.5 Деца и ученици интелектуални затруднения	0
5.6 Деца и ученици с езиково-говорни нарушения	2
5.7 Деца със специфични нарушения на способността за учене (дислексия, дисграфия, дискалкулия)	0
5.8 Деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър	1
5.9 Деца с емоционални и поведенчески разстройства	5

6. Данни за деца и ученици с хронични заболявания – данни за уч. 2022 / 2023 г.

6.1 Деца с хронични заболявания	25
---------------------------------	----

7. Данни за деца и ученици с изявени дарби – данни за уч. 2022 / 2023 г.

7.1.1 Деца с постижения в областта на науката	0
7.1.2 Деца с постижения в областта на спорта	1
7.1.3 Деца с постижения в областта на изкуството	0

8. Данни относно проведено обучение от разстояние в електронна среда (ОПЕС).

8.1. Брой деца и ученици със СОП, с които е провеждана дистанционна работа в условия на ОПЕС	5
8.2. Относителен дял на учениците, обхванати в ОПЕС, в училища с концентрация на ученици от уязвими групи (20-100% от учениците са с родители с по-ниско от средно образование), вкл. роми	50%
8.3. Брой обучени ученици от уязвими групи, вкл. роми, за придобиване на умения за участие в ОПЕС в периода 2020-2022 г.	18
8.4. Брой осигурени технически средства за ОПЕС (компютри, лаптопи, планшети и др.)	3 бр. лаптоп; 3 бр. мултифункционални устройства; 3 бр. рутер; 3 бр. интернет услуги; 18 планшета
8.5. Брой здравни медиатори, включени в разпространяване на образователни материали за деца и ученици в уязвими групи	1

Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с обхвата и възможностите за оказване на подкрепа на учениците, включително в условия на ОПЕС:

Миграционните и емиграционни процеси водят до намаляване на населението в общината в т.ч. и броя на децата и учениците. Появява се и проблема „деца на емигранти“, чийто родители работят и живеят в чужбина или в по-големите градове в страната, а грижите за тях са поверени на възрастни, близки или роднини. Тази група е специална и изисква особено внимание и грижи. Много често децата и учениците биват извеждани с родителите си зад граница и само в няколко месеца върнати обратно. Това нарушаване на присъствената учебна година води не само до слаби резултати в постигането на минималните за образованието на съответната степен резултати, но и объркване в показателите на Механизма за обхват. Рисковите фактори в средата, които повлияят на обучението на учениците, са нестабилната семейна среда и ниският социален статус на семействата, повечето от които проявяват склонност да ползват децата като работна ръка с цел допълнителни доходи в семейството; трудности при усвояването на учебния материал и неангажираност в училищния живот. Ниският социален статус на децата и учениците от уязвимите групи, липсата на устройства и средства за осигуряване на същите препятствия оказването на подкрепа на същите, включително в условията на ОПЕС.

Възможности/предложения за решение на изведените по-горе проблеми:

Участие на учебните заведения в програми и проекти за доставяне на необходимите устройства за участие на учениците в ОПЕС, както и включване в програми за обучение за работа в ОПЕС на учащите се и на техните родители.

III. ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ЗА РЕСУРСНАТА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ НА СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Данни за персонала в училищата и ДГ и други специалисти на територията на общината за уч. 2022 / 2023 г.

Училище / ДГ	Населено място	Персонал			Педагогически специалисти														
		Общ брой	Педагогически	Непедагогически	Директор	Зам.-директор	Учител	Учител, ЦОУД	Психолог	Педагогически съветник	Логопед	Ресурсен учител	Учител на деца с умствена изостаналост	Рехабилитатор на слуха и говора	Корепетитор	Треньор по вид спорт	Ръководител на направление ИКТ	Външни лектори/ИИД	
НУ „Петлешков“	Брацигово	16	10	6	1	0	9	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
СУ Народни будители	Брацигово	23	19	4	1	0	13	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2
ОУ „Христо Ботев“	Бяга	11	9	2	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОУ „Христо Ботев“	Исперихово	20	14	6	1	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ „Здравец“	Брацигово	19	9	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
ДГ „вълшебст“	Козарско	8	3	5	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ДГ „Пъстро“	Бяга	12	5	7	1	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ДГ „Слънце“	Исперихово	15	7	8	1	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Общо:		124	76	48	8	0	54	5	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	7

2. Информация за възможностите на училищата /ДГ за ресурсно обезпечаване на подкрепата на децата и учениците със СОП – от м. септември 2022 г.

Училище / ДГ	Населено място	Брой деца /ученици със СОП	Възможности за:	
			назначаване на ресурсни специалисти /конкретно	назначаване на пом.-учители
НУ „В. Петлешков“	Брацигово	2	0	0
СУ „Народни будители“	Брацигово	5	1	0
ОУ „Христо Ботев“	Бяга	5	0	0
ОУ „Христо Ботев“	Исперихово	0	0	0
ДГ „Здравец“	Брацигово	0	0	0
ДГ „Вълшебство“	Козарско	8	1	1
ДГ „Пъстро Хвърчило“	Бяга	6	1	1
ДГ „Слънце“	Исперихово	0	0	1

3. Кадрова осигуреност със специалисти в социални и други институции на територията на общината

Специалисти	Брой
Медицински специалисти	6
Рехабилитатори	1
Логопеди	0
Ресурсни учители	1
Психолози	2
....	

Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с ресурсната обезпеченост:

Проблемите в община Брацигово относно ресурсната обезпеченост с медицински специалисти в системата на предучилищното и училищно образование и в социалните услуги са големи и касаят предимно възрастовата граница на зетите специалисти. Във всички учебни заведения и детски градини работят предимно хора в пенсионна възраст или лица, на които им предстои пенсиониране.

В детските градини и училищата обучението на децата и учениците със специални образователни потребности се подпомага от ресурсен учител, осигурен от РЦПППО – Пазарджик. Броят на ресурсните учители се определя от броя на децата и учениците със СОП, от вида на подкрепата и от броя часове за ресурсно подпомагане.

Работата с децата и учениците със специални образователни потребности се организира в училищата и детските градини – в тяхната образователна среда.

Възможности/предложения за решение на изведените по-горе проблеми:

Повишаване на мотивацията на заетите в системата на детското здраве, обслужващи учебните и детските заведения, чрез създаване на по – добри условия на труд и съответно заплащането му.
Повишаване на сътрудничеството с РЦППО – Пазарджик.

IV. ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ЗА МАТЕРИАЛНАТА СРЕДА И УСЛОВИЯ ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Достъпна архитектурна среда

Училище	Населено място	Достъпна архитектурна среда									
		Входни и комуникационни пространства						Пригодност на помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания		Достъпно и пригодно за хора с увреждания санитарно-хигиенно помещение	
		Достъпен вход		Достъпност до помещения и пространства				Създадени условия в класни стаи и кабинети за ученици с увреждания	Използвае общи помещения - зала, аула, столова, физкултурен салон и др. за ученици с увреждания		
		Рампа	Подемна платформа	Безопасни парапети	Нехлъзгава настилка	Тактилни ивици	Подемна платформа				
НУ „В. Петлешков“	Брацигово	не	не	да	не	не	не	не	не		не
СУ „Народни будители“	Брацигово	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не
ОУ „Христо Ботев“	Бяга	не	не	не	не	не	не	не	не	не	не
ОУ „Христо Ботев“	Исперихово	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не

Данни за материалната среда

Училище/ДГ	Населено място	Спортна база			Библиотечно-информационно обезпечаване	Компютърни кабинети	Столово хранене		Транспорт	
		Наличие на физкултурен салон	Наличие на спортна площадка	Осигуреност със спортни съоръжения			В самостоятелен стол	Чрез кетъринг	За ученици до 16 г.	За ученици над 16 г.
НУ „В. Петлешков“	Брацигово	да	да	да	да	да	да	да	да	
СУ „Народни будители“	Брацигово	да	да	да	да	да	да	да	да	да

ОУ „Христо Ботев“	Бяга	не	да	да	не	да		да	да	
ОУ „Христо Ботев“	Исперихово	да	да	да	не	да		да	да	
ДГ „Здравец“	Брацигово	да	да	да	не	не	да		да	
ДГ „Пъстро хвърчило“	Бяга	не	да	да	не	не	да			
ДГ „Слънце“	Исперихово	не	да	да	не	не	да			
ДГ „Вълшебство“	Козарско	не	да	да	не	не	да			
Общо		4	8	8	2	4	4	4	5	1

Бюджет /детски и учебни заведения /:

Финансови средства за последната бюджетна година (2021): сума или процент

- от държавния бюджет – 3 019 074 лв.
- от общинския бюджет – 144 140 лв. за издръжка на детски градини и 57 722 лв. дофинансиране на маломерни паралелки с Решение №351/24.09.2021 г. на Общински съвет Брацигово;
- от проекти – 128 711 лв.;
- друго

Данни относно изграждане на цялостна образователна STEM-среда в училищата:

- Брой на училищата с изградени (малки и големи) STEM-центрове - 1
- Брой на изградени в училищата (малки и големи) STEM-центрове - 1
- Брой обзаведени и оборудвани STEM-кабинети (природни науки, дигитални технологии, инженерство и математика и др.) - 1
- Брой учители, преминали обучения за преподаване в STEM-среда - 1

Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с осигуряването на пълноценна материална среда за образование на учениците и подкрепа за личностното им развитие:

Училищата и детските градини в община Брацигово имат желание за участие във всички национални програми и проекти предоставяни от МОН и други НПО за изграждане и осигуряване на пълноценна материална среда за образование на ученици и подкрепа на личностното им развитие, но много често попадат в така наречената графа „Недопустими“, било поради малък брой деца и ученици в тях, било заради категорията на общината като малка и други условности.

Възможности/предложения за решение на изведените по-горе проблеми:

Ръководствата на детските и учебни заведения съвместно с общинското ръководство да търсят начини и форми за участие във финансиране по различни програми и проекти и от части със собствени средства, както и със средства на републиканския бюджет да стимулират изграждането на една по – добра материално – техническа среда за образование на учениците и подкрепа на тяхното личностно развитие.

V. ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ И ПАРТНЬОРСКИ МРЕЖИ

1. Данни за изградените партньорства между образователните институции и други заинтересовани страни

Населено място	Училище	Изградени партньорства (моля, посочете конкретно)						
		НПО	Културни институции	ЦОП	Доставчици на социални услуги (ЦНСТ и др.)	Клубове	Партньорства по проекти, свързани с подкрепа на учениците	Други
Брацигово	НУ „В. Петлешков“	да	да	да	да	не	не	не

Брацигово	СУ „Народни будители“	да	да	да	да	не	не	не
Бяга	ОУ „Христо Ботев“	да	не	не	не	не	не	не
Исперихово	ОУ „Христо Ботев“	да	не	не	не	не	не	не
Брацигово	ДГ „Здравец“	да	да	да	да	не	не	не
Бяга	ДГ „Пъстро хвърчило“	да	не	не	не	не	не	не
Исперихово	ДГ „Слънце“	да	не	не	не	не	не	не
Козарско	ДГ „Вълшебство“	да	не	не	не	не	да	да

Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с взаимодействието на образователната институция със социални партньори:

Към момента няма проблеми свързани с взаимодействието на образователните институции със социалните партньори на местно ниво. Но ако все пак се появят такива те са свързани с:

- Бюрократични и тромави механизми за общо решаване на проблеми;
- Слаба реална подкрепа от бизнеса за развитие на професионалното образование.

Възможности/предложения за решение на изведените по-горе проблеми:

Намаляване на бюрокрацията и дублирането на дейности от различни институции;

- Създаване на механизми за обвързване, партньорство и финансиране между училищата и бизнеса.

2. Институции и други организации /НПО, социални услуги и др./, функциониращи на територията на общината, които биха могли да бъдат привлечени за изпълнение на дейности по подкрепа за личностно развитие

На територията на община Брацигово функционират шест читалища като НПО, които биха могли да бъдат и са привлечени към момента за изпълнение на дейности по подкрепа на личностното развитие на децата и учениците.

VI. Обобщен анализ на състоянието в общината /общинска политика по подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, специфични условия, обективни и субективни трудности, рискове, възможни решения. Сътрудничество между институциите в системата на предучилищното и училищното образование, държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги/.

Съгласно чл. 176 на Закона за предучилищното и училищно образование подкрепата за личностно развитие се осигурява на всички деца и ученици в съответствие с индивидуалните им потребности и цели да осигури за децата и учениците подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

Предвид философията на приобщаващото образование, че всяко дете, във всеки един момент от своя живот, може да има нужда от подкрепа, ЗПУО прави разграничение на видовете подкрепа за личностно развитие на: обща и допълнителна.

Общата подкрепа за личностно развитие, която се осигурява от детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностното развитие, включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;
- допълнителни модули за деца, които не владеят български език;
- допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;

консултации по учебни предмети;
кариерно ориентиране на учениците;
занимания по интереси;
библотечно-информационно обслужване;
грижа за здравето;
осигуряване на общежитие;
поощряване с морални и материални награди;
дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
логопедична работа.

Общата подкрепа за личностно развитие се основава на анализа на информацията и наблюдението на обучението и развитието на всяко дете и ученик: знания, умения, отношения; силни страни и индивидуални нагласи по отношение на ученето; наличие на възможни рискови фактори; данни от диагностиката за училищна готовност; входно ниво по учебните предмети, ученическо портфолио и други. Това ще даде възможност да се достигне до всяко дете и ученик и да бъде подкрепено в ученето, участието и разгръщането на неговия потенциал.

Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 на ЗПУО, с които не всички училища и детски градини могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране са:

кариерно ориентиране на учениците – дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда (чл. 180, ЗПУО);

грижа за здравето – осигурява се чрез гарантиране на достъп на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и за здравословен начин на живот(чл. 183, ЗПУО); ;

поощряване с морални и материални награди – децата и учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование; наградите могат да бъдат учредявани от Министъра на образованието и науката, от Началника на РУО, от Директора на съответната институция.

дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение – детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осъществяват дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес(чл. 185, ЗПУО);

ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения – при работата с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях. Тези мерки се прилагат към всички ученици в обща класна стая по ред, определен в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование (чл. 174,чл.5, ЗПУО); .

логопедична работа – като част от допълнителните компоненти на формулите се предвиждат средства в размер до 0,5 на сто за финансиране на логопедични кабинети (чл. 282, ал. 11, ЗПУО).

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187 на ЗПУО включва:
работа с дете и ученик по конкретен случай;

психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;

осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;

предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;

ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици: със специални образователни потребности;

в риск;

с изявени дарби;

с хронични заболявания.

Потребностите от планиране и реализиране на дейности за подкрепа за личностно развитие на децата с изявени дарби, на децата в риск, с хронични заболявания или със специални образователни потребности все повече нарастват, както в национален, така и в регионален мащаб. Нуждаещите се от приобщаващо образование прогресивно увеличават своя брой, което налага всички заинтересовани страни да обединят усилията си за осигуряване на пълноценна подкрепа на всяко нуждаещо се дете и ученик. Община Брацигово има добре развита спортна и културна инфраструктура, която дава възможност на децата и младите хора да развиват и изявяват интересите, способностите и таланта си в областта на изкуствата и спорта. Във всички училища са създадени условия за удовлетворяване на интересите и индивидуалните им потребности за личностно развитие в свободното от учене време. На учениците се предоставя богато разнообразие от форми за допълнителна подготовка и в този смисъл надграждане на знания, умения и компетентности, които им гарантират успешно представяне на общински, регионални, национални, международни фестивали, конкурси, състезания и олимпиади.

В образователните институции на територията на община Брацигово работят добре подготвени педагогически специалисти, част от които вече са участвали в квалификационни форми, свързани с методите на работа и успешната интеграция на деца в риск и на деца със специални образователни потребности и продължават да повишават своята квалификация чрез включването си в обучения, курсове, семинари по проблемите на приобщаващото образование. В детските градини и училищата са предвидени дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение, както и дейности за превенция на обучителните затруднения. Все още по-слабо е застъпено кариерното ориентиране на учениците, логопедичната работа с нуждаещите се деца, наставничеството и доброволчеството.

Предвид необходимостта от осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците все по-осезаемо се чувства потребността от назначаване на нови специалисти в училищата – предимно психолози, логопеди, ресурсни учители. Кадровата осигуреност в това отношение към момента се оказва недостатъчна, като същевременно общинските училища не разполагат с нужните финансови ресурси.

При осигуряване на допълнително държавно или друго алтернативно финансиране училищата биха могли в по-голяма степен да подобрят своята физическа и архитектурна среда и да назначат квалифицирани кадри, които да бъдат част от училищните екипи в помощ на нуждаещите се деца и ученици.

На този етап детските градини и училищата нямат достатъчната готовност за пълноценно осигуряване на допълнителна подкрепа за нуждаещите се деца и ученици в

риск или със специални образователни потребности. За тази готовност се имат предвид всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които към момента не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

VII. Добри практики на общинско ниво във връзка с разработени политики за:

1. подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
2. изграждане на позитивен организационен климат;
3. утвърждаване на позитивна дисциплина;
4. развитие на училищната общност

Личностното развитие на всеки човек е резултат от взаимодействията между него и неговото социално обкръжение т.е. ние се формираме като личности в семействата, групите и общностите, в които живеем. Връзките и отношенията, които се изграждат между нас оказват влияние и променят индивидуалния опит и поведение; с други думи: това, което ни заобикаля има критично значение за изграждането ни като личности. През тази призма, подкрепата за личностно развитие в образованието очертава нова функция на детската градина и училището като образователна среда за индивидуалния напредък и успехи. Взаимодействията между участниците в обучителния процес се признават като основни в новия образователен закон.

Изграждането на автономни личности се случва в условия на взаимоотношения и интерес от страна на възрастния към детето. Отношенията се определят като "сигурна привързаност" когато този, който се грижи за детето може да отразява преживяванията му. В ситуация на разбиране и отзивчивост към детето се поражда чувството му, че е компетентно да управлява емоциите си, което е предпоставка да се развие като зрял възрастен.

След семейството, училището е естествената среда, в която продължават отношенията със значими грижещи се и към тях децата пренасят опита си от първоначалната привързаност с родителите заедно с потребността си да бъдат подкрепяни.

Подкрепата представлява онази опора, която помага на човек да се придвижва напред. Никое човешко същество не може да успее, ако не е поддържано и насърчавано да опитва и изследва, да проверява и се учи от грешките си, да гради идеали и избира модели, които да следва. Учителите са в позиция на значими възрастни, които трябва да преведат децата към по-голямата общност, те стават партньори в откривателството на интересите на децата. Ползата за личностното развитие ще дойде от онези учители, които имат способността да предадат на децата вълнението си за знанието в света, за човешките изобретения и културата, по начин, по който ще го свържат с вълнението си за съдбата на самото дете и за изборите, които то ще направи. Загрижеността за него не прекъсва с трудностите, кризите и неуспехите на детето, а устоява на тези трудности. Тази загриженост, водена от желанието да пробуди ума и сърцето, намира език, с който да продължи. Езикът на подкрепата е изтъкан от внимателно подбрани думи, снижена сила на гласа, забавено темпо, намиране на форми, с които може да се достигне до детето и на свой ред то да се почувства разбрано и значимо.

Община Брацигово осигурява на всички деца и ученици подлежащи на задължително обучение, които пътуват до средищните училища безплатен транспорт, създава условия за целодневна организация на учебния ден; осигурява хранене и осигурява медицинско обслужване във всички образователни институции;

С Постановление № 100/08.06.2018 г. на МС е създаден постоянно действащ Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. В община Брацигово има създадени два екипа, които следят за необхванати и незаписани деца и ученици. Екипите за обхват предприемат мерки за обхващане на

децата, които не са били записани през предходната година, като посещават домовете им и провеждат разговори с родителите им с цел записване на децата в училище или детска градина, предлагат на компетентните институции предприемане на допълнителни мерки с оглед на прилагане на комплексен подход, включващ и налагането на наказания от компетентните органи за неспазването на задълженията на родителите по Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование, както и спиране на социалните помощи и предоставянето на помощи в натура по реда на Закона за семейни помощи за деца.

Ежегодно се разработва ваканционна програма за ангажиране на свободното време на учениците през лятото.

Добри практики с устойчиво развитие на дейностите по превенция на насилието, подкрепа за личностно развитие на детето и ученика; утвърждаване на позитивна дисциплина и преодоляване на проблемното поведение в община Брацигово се осъществяват от Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Основна характеристика на политиката по отношение на ненавършилите пълнолетие малолетни и непълнолетни е хуманизмът, проявяван от законодателя. И най-съвършената наказателна система не може да има особен ефект в борбата с престъпността на непълнолетните, ако не се съчетава умело със система от мерки с превантивен характер.

Следвайки тази политика Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните при община Брацигово, работи успешно по организиране и реализиране на инициативи по първичната превенция на територията на общината, чрез дейности алтернативни на детското асоциално и девиантно поведение. За целта са проведени срещи с директори на училища, педагогически съветници, класни ръководители. и. Комисията участва като партньор в провеждането на общообразователни, културни и спортни инициативи, призовавайки, че спортът е най-добрата превенция алтернатива на социално-негативното поведение на подрастващите. Към Комисията има определени 3 обществени възпитатели, които оказват помощ, за корекции в поведението и когато е необходимо да се предотврати безнадзорност или извършването на противообществени прояви.

VIII. Предложения за мерки и дейности, които да бъдат включени в Областната стратегия за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците в област Пазарджик за периода 2023-2025 г.

- назначаване на квалифицирани педагогически специалисти с компетентности за работа с деца в риск и деца със СОП;
- стимулиране на педагозите за участие в квалификации или преквалификации за придобиване на компетентности за работа с деца в риск и деца със СОП;
- в екипите за обследване и диагностициране на децата от детската градина и училището да бъдат включени повече външни специалисти;
- ресурсните специалисти да подпомагат децата със СОП по всички учебни предмети;
- да се търси алтернативно държавно или проектно финансиране за изграждане на достъпна физическа и архитектурна среда за ученици с увреждане;
- регулярно да се провеждат екипни срещи между представители на социалните партньори и училищната институция с цел подобряване на комуникацията и информираността на всички представители;
- социалните работници и обществените възпитатели да извършват постоянна превантивна дейност, извън работата по конкретен случай при възникнал вече проблем;
- в училищата да се работи по-целенасочено за кариерното ориентиране на учениците;
- да се планират и провеждат ефективни дейности по превенции на насилието, с активното включване на полиция, детска педагогическа стая и МКБППМН.

- в плановете за изпълнение на училищните стратегии приоритетно да присъстват реално изпълними срокове за поетапно осигуряване на съвременна материална база;
- прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите на учениците и стимулиращи мотивацията на ученика, съобразени с възможностите, възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика. Мярката да се осъществява с целенасочената и планираната методическата подкрепа на експертите от РУО – Пазарджик
- изграждане на училищна политика за подкрепа, която да координира усилията между училище – родителска общност в социална среда;

Идентифицирана потребност от разкриване /функциониране на ЦПЛР на общинско ниво:

Насоченост на дейностите

Центровете за подкрепа за лично развитие	Потребност /да /не/	Предложения за мерки и дейности за включване в Областната стратегия
1. За развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;	не	
2. За кариерно ориентиране и консултиране	не	
3. За превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици	да	Кандидатстване по оперативни програми за превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици
4. За ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности;	да	Кандидатстване по оперативни програми
5. За педагогическа и психологическа подкрепа	да	Формиране на умения за общуване, нагласи и мотивация за принадлежност към училищната общност. Подпомагане на самоподготовката. Работа в екип;
6. За прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с увреждания	да	Консултации по предмети, включване в Дневен център за деца и младежи с увреждания.

Събрали информацията (имена, фамилия; месторабота, длъжност):

1. Иванка Христова Стефанова – главен експерт „Образование и култура“ при Община Брацигово;